

ת"פ 17984/11/11 - מפעת 1965 (1987) בע"מ נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 17984-11-11 מדינת ישראל נ' מפעת 1965 (1987) בע"מ ואח'

בפני	כבוד השופטת אליאנא דניאלי
המבקשת	מפעת 1965 (1987) בע"מ
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

בפניי בקשה להשבת הערבות הבנקאית אותה העמידה המבקשת, כערובה לביצוע התחייבותה במסגרת גזר הדין שניתן כנגדה.

הרקע לבקשה

ביום 14.7.14 הגיעו הצדדים להסדר טיעון, אשר כלל הסכמות בדבר הסדרה עתידית של רישיון העסק של המבקשת לניהול תחנת מעבר. בהתאם להסדר, אשר אומץ בהחלטה שיפוטית מאותו מועד, הוסכם כי על המבקשת לקבל רישיון עסק בתוך 28 חודשים מיום מתן גזר הדין, וכערובה להתחייבותיה העמידה המבקשת ערבות בנקאית בסך 700,000 ₪. כן נקבע במסגרת ההסכמות כי על המבקשת לעמוד בתנאים מסויימים, המפורטים בתוספת לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי) תשע"ג - 2013 (להלן: "הצו"). עוד צוין מפורשות כי קבלת הרישיון תהא לאחר קבלת אישור המשרד להגנת הסביבה.

נקבע כי הערבות תחולט בכל מקרה של הפרת התחייבות המבקשת, לאחר מתן הודעה מוקדמת בכתב, בעקבותיה תהא המבקשת רשאית לפנות לבית המשפט בבקשה לעיכוב ביצוע החילוט.

הערבות תושב למבקשת בתוך 14 ימים ממועד הצגת הרישיון למשיבה, או עם סגירת תחנת המעבר.

המבקשת אכן העמידה את הערבות הבנקאית כמוסכם בין הצדדים. לאורך השנים ניתנו לה שתי אורכות במסגרתן עוכב צו הסגירה של תחנת המעבר, לאחר שמצאתי כי היא נמצאת בשלבים מתקדמים של קבלת האישורים הנדרשים. הארכות ניתנו בתנאים בהם עוכבה הסגירה מלכתחילה, ובכללם נותרה הערבות הבנקאית על כנה. הארכה האחרונה פגה ביום 2.12.17 - קרי לפני כשנתיים ימים (ר' החלטותיי מימים 15.12.16 ו-3.7.17).

הבקשה והתגובות לה

ביום 8.10.19 הגישה המבקשת בקשה להחזרת הערבות הבנקאית. לטענתה, ההסדר בין הצדדים הוא void, משום שפריט 5.1 א' של התוספת לצו האמור, אינו קיים, ולא היה בתוקף במועד גזר הדין. לפיכך, נטען כי לא ניתן היה להתנות במסגרת ההסדר כי המבקשת תעמוד בתנאי פריט זה, ואשר על כן - ההתנייה וההסדר בטלים.

עוד טענה המבקשת כי ביום 14.11.17 קיבלה מהמשיבה רישיון זמני, שעמד בתוקפו עד 31.1.19, ומכאן שעמדה בדרישות ההסדר ולכן יש לראות בערבות כבטלה ומבוטלת ולהורות על החזרתה.

המבקשת ציינה בבקשתה, כי לקראת מועד חידוש הרישיון הזמני, סרבה תחילה המשיבה לחדשו, ואולם בהמשך חתמו הצדדים על הסכם חדש אשר הסדיר את דרישות המשיבה. בין היתר הוסכם כי המבקשת תעמיד לזכות המשיבה ערבות בנקאית בגובה 1,200,000 ₪, להבטחת התחייבויותיה בהסכם החדש, והערבות אכן הופקדה כנדרש.

במצב דברים זה טוענת המבקשת, כי בין אם ההסדר החדש עומד על רגליו, ובין אם הוא בא במקום ההסדר הקודם, הרי שהוא מבטא מצב עובדתי חדש ושינוי נסיבות, ומחליף את ההסכמות וההבנות שהיו בין הצדדים קודם לזו. נטען כי הערבות הבנקאית החדשה מחליפה את הערבות הבנקאית הישנה ובאה במקומה, ומכאן שהערבות הראשונה בטלה ויש להשיבה למבקשת.

במסגרת המשא ומתן לקראת ההסכם החדש, לא עלתה דרישה לחילוט ו/או תוספת לערבות הקודמת, והמשיבה לא ביקשה את חילוט הערבות הבנקאית הראשונה במסגרת גיבוש ההבנות החדשות או עת התבקשו ההארכות על ידי המבקשת, ולפיכך, לא תוכל לבקש, אף עקב "השתק פלוגתא", את חילוטו גם בעתיד, משהוחלפה בערבות חדשה.

לפיכך התבקש להורות כאמור על השבת הערבות.

תגובת המשיבה

המשיבה טוענת בתגובתה כי טענת המבקשת כעת לבטלות ההסדר שגובש בין הצדדים לפני למעלה מחמש שנים, נעשית בחוסר תם לב ומוטב היה שלא להעלותה. ודאי כך בעוד המבקשת ממשיכה על פי הנטען לבצע עבירות, ואינה מקיימת את שהוסכם בגזר הדין ובהחלטות בית המשפט.

נטען כי בית המשפט אינו יכול לקבוע בשלב זה כי ההסדר אותו אישר תקף, ולגופו של ענין - כי צו רישוי העסקים תוקן בשנת 2018, במסגרת נסיון להסדרה ואחידות בדרישות למתן רישיונות עסק, ומאחר שהמבקשת ממילא אינה אוחזת ברישיון עסק, הרי שהתיקון אינו רלוונטי לגביה.

כן נטען, כי סעיף 22 בחוק הפרשנות, התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפרשנות"), קובע בין היתר כי ביטולו של דין אין

בכוחו כדי להשפיע על זכות או חיוב מכח הדין המבוטל, ומאחר שהמבקשת התחייבה לעמוד בתנאים במסגרת הסדר הטיעון ביום 14.7.14, אזי בהתאם לחוק הפרשנות, אין בתיקון צו רישוי עסקים כדי להשפיע על חובותיה עובר לתיקון שנעשה בצו.

עוד נטען, כי הרישיון הזמני ניתן ללא אישור המשרד להגנת הסביבה, בניגוד להסכמת הצדדים במסגרת ההסדר, והואיל שהערבות ניתנה כבטוחה לכך שהמבקשת תעמוד בדרישה האמורה, הרי שקבלת הרישיון ללא אישור המשרד להגנת הסביבה, אינה משחררת את המבקשת מהתחייבויותיה, ובכללן הערבות.

בהתייחס להסדר החדש, טוענת המשיבה כי במשא ומתן שקדם להגעה להסדר זה, הובהר למבקשת כי הערבות החדשה לא תבוא במקום או תחת הערבות הראשונה, ואף הובהר כי המשיבה אינה מוותרת על זכותה למימוש ערבות זו (לתמיכה בטענה צורף חלק מהטיטה במסגרת המשא ומתן, המלמד על כך).

זאת ועוד, נטען כי הבקשה הוגשה בחוסר תם לב, שכן המבקשת ידעה כי המשיבה פועלת לחילוט הערבות, ונמנעה מביצוע החילוט אך נוכח בקשת ב"כ המבקשת למיצוי המשא ומתן בין הצדדים. משכך, נטען כי המבקשת פעלה בניגוד להלכה הפסוקה בכל הנוגע לגילוי מלא של המסמכים והטענות הרלוונטיות בעת פנייתה לבית המשפט. לפיכך, עותרת המשיבה להשית על המבקשת הוצאות לדוגמא, נוכח הצגת הדברים על ידי המבקשת באופן חלקי ולא מדויק.

תשובת המבקשת לתגובת המשיבה

נטען כי הרישיון הזמני התקבל מהרשות המקומית, וכי חזקה שזו נתנה את הרישיון הזמני בהתאם לדין. לפיכך, המבקשת אינה צריכה להרהר אחר מתן הרישיון, ולבחון אם הוא ניתן בהסכמת המשרד להגנת הסביבה.

בהתייחס להערות שנכתבו בין הצדדים במסגרת המשא ומתן, נטען כי עסקינן בטיטה אשר קדמה לגיבוש הסכם סופי, כי ההערה בדבר הערבות הראשונה לא באה לידי ביטוי בנוסח ההסכם הסופי, וכי אף המשיבה התלבטה אם יש מקום להותיר את הערבות הראשונה על כנה.

תגובה המשיבה

המשיבה צירפה לתגובתה את הודעת המועצה האזורית חוף השרון מיום 6.1.19, במסגרת שימוע שנערך למבקשת. בהודעה הוטעם כי לא יינתן רישיון עסק ללא אישור המשרד להגנת הסביבה, וכי ההיתר הזמני שניתן יפקע ביום 30.1.19.

כן צירפה המשיבה את פרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים במסגרת עתירה אותה הגישה המבקשת, עת"מ 75011-01-19. במסגרת הדיון, מיום 4.2.19, הוטעם כי הרישיון הזמני אכן פקע ביום 30.1.19.

דין והכרעה

כנגד המבקשת ואחרים ניתן גזר דין לפני למעלה מ-5 שנים, בדיון בו ניתן תוקף של החלטה להסכמת הצדדים בכל הנוגע להסדרה עתידית של רישיון העסק של המבקשת. על ידי הצדדים הוצהר כי על המבקשת לקבל רישיון עסק, לאחר קבלת אישור המשרד להגנת הסביבה, וכערוכה לעיכוב ביצוע צו הסגירה, ולהבטחת התחייבויותיה, הפקידה המבקשת ערבות בנקאית בגובה ₪ 700,000. עוד נקבע, כי הערבות הבנקאית תחולט על ידי המשרד להגנת הסביבה, בכל מקרה של הפרת התחייבויות המבקשת.

סקירת מהלך הארועים כמתואר לעיל, ובהתבסס על המסמכים שהוצגו בפניי, מלמדת כי חרף מספר אורכות שניתנו למבקשת, הן במסגרת הצגת ההסדר והן לאחר מכן, טרם ניתן למבקשת רישיון עסק, ורישיון זמני שניתן פקע לפני כשנה.

לא מצאתי ממש בטענות המבקשת בכל הנוגע לתוקפו המקורי של ההסדר שגובש בין הצדדים, ומקבלת אני את עמדת המשיבה לפיה יש להצר כי בחלוף למעלה מ-5 שנים ממועד הצגת ההסדר ואימוצו על ידי בית המשפט, וחרף אורכות נוספות שכאמור ניתנו למבקשת לבקשתה, לפני משורת הדין, טוענת היא כעת לראשונה כי ההסכם בטל וחסר תוקף.

סעיף 22 בחוק הפרשנות, קובע:

**"ביטולו של דין אין כוחו יפה - (1) להחיות דבר שלא היה לו תוקף בשעה שהביטול נכנס לתקפו;
(2) להשפיע על פעולה קודמת של הדין המבוטל או על מה שנעשה לפיו; (3) להשפיע על זכות או חיוב שלפי הדין המבוטל".**

משכך, אין בידי לקבל את טענת המבקשת לפיה יש בביטול פריטים בתוספת לצו רישוי עסקים כדי להביא לבטלות ההסכם.

איני מוצאת ממש גם בטענת המבקשת לפיה הרישיון הזמני שניתן מהווה עמידה בתנאי ההסדר. עינינו הרואות - תוקף הרישיון הזמני פג זה מכבר, וחרף זאת לא ניתן למבקשת עדיין, חרף חלוף שנים ארוכות, רישיון קבוע. אם נאמר כי המבקשת עמדה בתנאי ההסכם, ונורה על השבת הערבות - איזו ערובה תהא למשיבה על מנת לוודא כי אכן המבקשת תסגור את מקום עיסקה בחלוף המועדים עליהם הורה בית המשפט?

לא למותר לציין כי אף העובדה שהמבקשת לא עתרה להחזרת הערבות בנקאית כבר בשנת '17, עת ניתן לה הרישיון הזמני, מעידה כי לא סברה כי דין הרישיון הזמני כרישיון קבוע.

טענת המבקשת כי ההסכם החדש, על הערבות המשמעותית שהוסכמה במסגרתו, מביא לביטול הערבות הקיימת, אכן שובת לב במבט ראשון. אלא שהעובדה שבין הצדדים נתגלעה מחלוקת כבר בשלב המשא ומתן במסגרת ההסכם החדש, מלמדת לכל הפחות כי אין המדובר בטענה מוסכמת.

עמוד 4

בחינה מעמיקה של הטענות מלמדת כי הוצגו בפניי נתונים חסרים, אשר לא כוללים את מכלול המסמכים והנסיבות. כך, לא הגישה המבקשת במסגרת טענותיה את פרוטוקול הדין מבית המשפט המחוזי ואת החלטתו, המלמדים כי בית המשפט נמנע מליתן למבקשת רשיון עסק או להאריך את הרשיון הזמני. כך גם לא הציגה המבקשת בפניי את ההסכם החדש שנכרת בין הצדדים, ובמצב דברים זה נמנע מבית המשפט לקבוע מה תכלית הערבות החדשה שניתנה, מה מטרתה, והאם נועדה להחליף את הערבות הקיימת, שמא להוסיף עליה ערובות משמעותיות.

טענת המשיבה כי המבקשת הגישה את הבקשה הנוכחית בחוסר תם לב, עת ידעה כי המשיבה עומדת לממש את חילוט הערבות, ונמנעת מלעשות כן לבקשת ב"כ המבקשת, מטרידה במיוחד.

נוכח המכלול המתואר לעיל, באתי לכלל מסקנה כי אין מקום להיעתר לבקשה, וכי לא ניתן לקבוע, בהתחשב במסמכים שהוצגו בפניי, שהמבקשת עמדה בתנאים אותם סיכמו הצדדים. במצב דברים זה, קיים אינטרס ציבורי בהותרת הערבות על כנה, שאלמלא כן לא תוכל המשיבה לפעול לשם מימוש הערבות, שעה שמשמע מטענותיה כי בכוונתה לעשות כן. מהנתונים שהוצגו בפניי עולה כי חרף חלוף למעלה מחמש שנים ממועד מתן גזר הדין, טרם קיבלה המבקשת רשיון עסק, ומנגד, טרם סגרה את העסק האמור. בהתחשב בכל האמור, נדחית הבקשה.

המבקשת תשלם למשיבה הוצאות בגובה 2000 ₪.

זכות ערעור כדין.

ניתנה היום, כ"ד כסלו תש"פ, 22 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.